

Föreställningen inställd?

Föreställningen inställd?

komedi i en scen

av Christian Lanciai (2004)

Personerna:

Albert, årsmötets ordförande, teaterregissör

Vivan, ledande aktris

Ernst, ledande hjälteroll

Ulf, karaktärsskådespelare

Bruno, veteran

Lena, äldre skådespelerska

Herbert, revisor

Olof, teaterns kassaförvaltare

Sebastian, scenarbetare

Handlingen tilldrar sig på en teaterscen.

Copyright © Christian Lanciai 2005

(Mötets ordförande sitter vid ett bord. Alla de andra sitter även.)

Albert Får jag först av allt be er alla att för en gångs skull hålla er i skinnet.
Vivan Nu börjar han igen.
Ernst Detta är ingen föreställning, Albert. Du regisserar inte nu.
Ulf Låt honom tala till slut. Du vet ju inte vad han talar om ännu.
Vivan Vi känner ju honom. Han missar aldrig en chans att sätta på oss.
Bruno Ge honom en chans. Och du, Vivan, missar aldrig en chans att vara vulgär.
Lena Det är därför hon är primadonna. Hon lever bara för att odla sina divalater.
Albert Lyssna på mig nu för en gångs skull. Det här är ingen teaterföreställning. Det här är ett årsmöte.
Vivan Det är ju därför vi är här, ditt åbäke. Vi skulle aldrig ha kommit annars.
Bruno Låt honom äntligen säga vad han vill.
Albert Jag ville bara be er att för en gångs skull inte röka förrän vi är klara.
Vivan Vad väntar vi på då? Du börjar ju aldrig.
Albert Vi måste naturligtvis invänta kassören. Han skulle ha varit här redan, men han kommer väl när som helst.
Bruno Har Olof inte kommit?
Lena Nej, tydligen har han inte kommit. Är du förvånad?
Ulf Vad är det med Olof, Albert? Är det något problem? Har han depressioner nu igen?
Vivan Naturligtvis. Det har han ju alltid. Han är så depressiv att det är bäst att han bara sover.
Albert Vi vet inte vad som har hänt. Herbert har åkt hem till honom för att höra varför han inte hört av sig. Också Herbert borde ha varit här redan.
Vivan Han kommer väl när som helst liksom Olof.
Ernst Säkert.

Ulf Ja, vi får väl vänta då, men hur länge?

Vivan Tills Olof kommer ut från sjukhuset.

Ernst Åker han in på sjukhus blir det bara en bekräftelse av hans obotlighet, och då åker han inte ut förrän med fötterna före.

Bruno Er liknöjdhet inför Olofs fall är grotesk.

Vivan Nej, vi är bara likgiltiga inför hans lik.

Bruno Det är det jag menar.

Lena Var så lagom stygga nu. Det kan ju vara synd om honom.

Vivan Synd om honom? Aldrig! Han tycker aldrig synd om någon.

Ernst Det är tvärtom synd om alla som råkar ut för honom.

Vivan Det är därför han är kassör. Ingen annan kan med att vara det.

Albert Han har skött uppdraget med den äran och är pålitligheten själv.

Vivan Ja, hans oginhet är lika pålitlig som hans girighet.

Lena Var inte stygga nu i hans frånvaro.

Vivan Det är därför vi kan vara det, din dumsnut. I hans närvaro är han styggare än alla andra.

Ernst Vi väntar med spänning på denna frånvarande kassörs ankomst.

Bruno Tror du han har stuckit med kassan?

Ernst Det skulle inte förvåna mig. Det skulle vara rätt åt oss för att vi gav honom något förtroende.

Ulf Era spekulationer är absurda. Han är den enda av oss som aldrig skulle skattefuska.

Ernst Alltså behöver han pengar. (*Herbert synes komma, gravallvarlig.*)

Albert Jag ser Herbert komma.

Vivan Äntligen händer det något.

Ernst Han tycks komma ensam.

Albert Nå, Herbert? Var är Olof?

Herbert Det är mycket allvarligt. Han har gått mot en vägg. Jag får inget ord ur honom.

Ernst Vad var det jag sa? Nu är han kroniker på allvar.

Albert Betyder det att vi inte kan hålla något årsmöte?

Herbert Vi måste invänta kassörens rapporter.

Ulf Räcker det inte med revisorn? (*Herbert viskar med Albert. Denne visar tydlig sinnesrörelse.*)

Vivan Herbert är ju revisorn, dumsnut, och nu viskar han med Albert. Det betyder att något har hänt.

Bruno Alltså kan han ha stuckit med kassan.

Ulf Var inte absurd. Vad som helst kan hända här på teatern utom det.

Bruno Och varför skulle inte det kunna hända när det aldrig hänt förut?

Ulf Just därför, ditt nöt.

Bruno Just därför måste det någon gång hända för första gången.

Vivan Era resonemang är infantila. Olof är nog bara sjuk. Han har tagit piller och sprit mot sina depressioner och därför brutit samman.

Ulf Kan det vara så enkelt?

Bruno Nej, det måste vara värre, så som de viskar.

Albert (*har viskat färdigt med Herbert*) Mina vänner, jag har dåliga nyheter. Det här är allvarligt.

Ernst Se inte så allvarlig ut för det.

Bruno Var då en smula taktfull, Ernst. Driv inte med vår ordförande och regissör när han menar allvar.

Lena Ut med språket, Albert! Har Olof blivit intagen?
Albert Det är värre än så.
Bruno Vad var det jag sa?
Albert Ska du eller jag säga det, Herbert?
Herbert Du är ordförande. Du får säga det.
Ulf Har Olof avlidit?
Herbert Näst intill. Han har gjort bankrutt.
Vivan Rätt åt honom. Det skulle han ha gjort för länge sen så att vi sluppit honom.
Herbert Han gjorde bankrutt för länge sen, har det visat sig, Vivan.
Ernst Du har mera att förtälja.
Herbert Ja, det har vi. Det har tyvärr visat sig, att Olof, vår trogne kassör sedan så många år, för att reparera hålen i sin egen ekonomi, har förskingrat hela teaterkassan.
Bruno Vad sa jag?
Lena Olof en simpel förskingrare? Teaterns trognaste trojänare?
Albert Ja, Lena, så illa är det.
Ernst Hur mycket saknas?
Albert Åtskilliga miljoner.
Bruno Är vi ruinerade?
Herbert Inte helt.
Ulf Vad betyder det?
Lena Det kan bara betyda en sak. Friställningar.
Bruno Hur många måste gå?
Herbert Vi vet inte ännu. Vi utreder situationen.
Vivan Jag får spader. *(tänder en cigarett)*
Albert *(förtvivalad)* Jag bad er ju särskilt att inte börja röka!
Ernst Det här är ett extraordinärt krisläge. *(tänder en cigarett)*
Bruno Vad kan vi göra åt saken? Vad gör vi här?
Vivan Vi är väl här för att spela teater som vanligt.
Lena Kan Olof inte återställa något? Har han förskingrat allt? Måste vi polisanmäla honom?
Herbert Naturligtvis. Det kan inte undvikas. Det är det värsta. Det blir en ny skandal för hela staden.
Bruno Då är det allvarligt. *(tänder en cigarett)*
Ulf Något måste vi kunna göra.
Vivan Ja, du kan ta katten i svansen och köra.
Ernst Skämta inte nu. Det här är allvarligt.
Vivan Menar du verkligen det?
Ernst Varför skulle jag annars säga det?
Herbert En skådespelare menar alltid vad han säger.
Albert Tramsa inte till det nu. Vi måste fatta ett beslut om vi ska stänga teatern eller inte.
Bruno Får vi lov till det? Är vi inte anställda av kommunen?
Herbert Vill det sig riktigt illa har vi inget annat val.
Lena Hur vore det, Albert, om du avskedade oss alla och började om från början med en helt annan ensemble på en helt annan teater?
Ernst Bra förslag!
Vivan Vi går och hänger oss på teatervinden allihop.
Bruno Först måste jag få röka färdigt min cigarett.

Albert Ni förstår inte situationens allvar. Vi kan inte lägga ner, och vi kan inte fortsätta. Vi måste finna en kompromiss. Vi kan inte avskeda alla, men vi måste avskeda ett antal.

Ernst Det värsta av allt. Ren rafistulering. Vem blir sist levande kvar?

Lena Det här går inte. Det förstår du väl, Albert, att så kan vi inte göra?

Albert Vi måste.

Lena Det enda vi måste är att inte svika publiken.

Vivan Den har vi svikit i alla dessa år med att bara spela dålig teater.

Lena Säger du som spelat mest.

Vivan Jag valde inte pjäserna. Jag fick betalt för det och måste leva. Om kommunen betalar oss för att spela dålig teater måste vi svika publiken och spela dålig teater. Vi hade inget val. Och därför har det gått som det gick.

Bruno Jag föreslår att vi alla packar våra saker och går hem.

Ernst Strejk?

Ulf Jag har ett bättre förslag.

alla Nå?

Ulf Vi går hem till Olof och stryker honom!

Vivan Det har vi drömt om att få göra i alla dessa år, men tyvärr är det för sent nu, Ulf, för han har redan ruinerat teatern.

Ulf Om ni inte vill vara med om det gör jag det själv med egna händer!

Ernst Du tycks verkligen älska honom.

Ulf Vem gör inte det? Efter detta älskar vi honom så intensivt att vi skulle kunna stoppa ner honom och mala honom i köttkvarn!

Bruno Dramatisera inte nu. Du bara överdriver.

Ulf Är det inte det vi alla enbart är till för? Att dramatisera och överdriva? Kan vi något annat? Är det inte det vi har betalt för?

Bruno Till saken nu, Albert och Herbert. Hur allvarlig är situationen? Finns det ingenting vi kan göra åt saken? Har han verkligen slarvat bort allt?

Herbert Situationen är yttterst allvarlig. Det har visat sig att han under det senaste året systematiskt tömt alla teaterns tillgångar för att täppa till de värsta hålen efter sin egen bankrutt.

Vivan Har då ingen märkt något? Har ingen kunnat kontrollera honom? Vad har vi revisorer till?

Albert Vivan, du vet hur han stod över varje tänkbar misstanke. Han har varit med oss i trettio år. Vi litade alla blint på honom.

Ernst Bankrutten då? Kom den så plötsligt? Har ingen misstänkt något?

Herbert Han dolde det för oss alla tills det inte var möjligt längre. Han gjorde som en alldeles vanlig bankruttör och förskingrare. Han trodde han skulle komma undan med det. Han trodde i det längsta han kunde reparera skadan och fortsatte därför förskingra mer och mer.

Ulf Att han inte genast går och hänger sig.

Albert Han har hustru och barn.

Vivan Dem skulle han ha tänkt på tidigare.

Ulf Fan i helvetes förbannade skit! Vi är alltså arbetslösa hela gänget!

Ernst Men förklara mera. Jag begriper fortfarande ingenting.

Bruno Fattar du inte att han bestulit oss alla på hela vårt framtida levebröd?

Ernst Men varför? Vad har han haft för anledning? Han måste ha varit desperat. Hur gick det till rent tekniskt? Ingen kunde ju misstänka honom för något. Han var ju alltid ordentligheten själv.

Herbert Det hela är mycket enkelt. Han var ju en obotlig idealist. Han sysslade ständigt med produktioner som floppade. Han täckte förlusterna med egna medel för att kunna fortsätta satsa på floppar.

Vivan Du menar att allt beror på att han inte var kommersiell?

Herbert Så kan man se det.

Vivan Nu börjar någonting klarna. Ett tu tre är han oskyldig.

Herbert Inte tekniskt.

Ulf Ni får ursäkta mig, men jag måste faktiskt göra detta nu. *(tänder en cigarett)*

Vivan Jag är säker på att Albert ursäktar oss alla vad vi än gör efter vad Olof har gjort.

Ulf Den misslyckade ohängde ärkeförrädaren!

Ernst Såja, Ulf, ta det lugnt. Rök din cigarett och håll käften.

Albert Ni förstår väl att vi måste få en lösning på det här? Vi kan ju inte bara gå hem och låtsas om att det regnar.

Ulf Nej, det är ju bara vulkanutbrott med jordbävning och laviner.

Vivan Som vi alla måste drunkna i, sopas med av och försvinna i.

Albert Lena, du har varit anmärkningsvärt tyst hela tiden, du som varit längst tid anställd här. Har du något att säga?

Lena Jag minns den gamla goda tiden när sådant här aldrig kunde hända.

Ernst Vad hände i stället?

Lena Framgångar! Entusiasm! Applåder! Fullsatta hus! Nordens bästa regissörer! Karaktärsskådespelare av den gamla skolan! Pjäser som alltid gick hem för att de var väl skrivna och outslitliga! Klassiker! Molière och Shakespeare! Schiller och Ibsen!

Vivan Nu börjar hon igen.

Lena Ja, nu börjar jag igen med min tjugiga vittnesbörd om hur det var att spela riktig teater med stjärnor som Inga Tidblad och Tora Teje, Naima Wistrand och Ulla Sjöblom, som kunde det här med diktion!

Vivan Nu slutar hon aldrig.

Albert Jag bad henne börja, Vivan. Låt henne för en gångs skull få sjunga ut.

Vivan Ja, låt henne gapa.

Lena Vi spelade inte för pengar på den tiden, Vivan. Vi spelade för publiken. Vi var fria att ta ut svängarna i konsten och inte bundna av politiska ideologier och fackidiotiska direktiv. Vi njöt av vårt språk och sludrade inte till det för att dölja att vi var osäkra på replikerna. Vi kortade inte ner Shakespeare och gjorde aldrig några strykningar eller anpassade regin efter modernistiska påhitt. Vi spelade riktiga pjäser och inget strunt av Beckett eller Ionesco eller Max Frisch och Tom Stoppard. Det var pjäser med handling och realistisk scenografi med alla detaljer äkta som publiken förstod, varför publiken aldrig uteblev. Den älskar realism men hatar modernism och sludriga obegripligheter.

Ernst Ja ja, det skulle vara riktigt blod och riktiga avrättningar och scenen skulle vara ett äkta slakthus efter varje Shakespeaforeställning....

Lena Ja, men det var riktig teater och inga dumheter!

Albert Vi kan inte vrida tiden tillbaka, Lena. Det vet du.

Lena Varför inte, när den var så mycket bättre än den nuvarande? Vad är teater utan tidlöshet? Teatern har strandat på att göra sig fåfängt tidsbunden med småaktig lokaltrivialism!

Bruno Allt är kommersialismens fel. Det är den som ersatt teatrarna med billiga biografialonger, som sedan slagits ut av televisionen, vars programkvalitet fullständigt slogs ut av reklamen, varför vår publik sitter hemma i sofforna och

dränks i såpoperornas dumhets syndafloder, tills de får spader av bekvämlighetssjukans blodproppar och cancersvulster.

Ernst Det är rätt, Bruno. Hugg halsen av alla kapitalister, som fördärvat hela samhället och gjort girighetens prostitution till dess högsta väsen och lag.

Vivan Det är ju bara på den vi lever. Vi är ju alla bara kulturprostituerade.

Bruno Kulturprostitution är rätta ordet. Skrota all reklam i kulturen, och vi kan börja leva igen.

Ulf Det ligger faktiskt något i det.

Albert Det var Lenas mening jag efterlyste. Får jag be er andra hålla käft.

Lena Jag berättar bara hur det var förr i tiden.

Vivan Som om du aldrig gjort det förut.

Albert Tyst, Vivan.

Lena Vi hade inga andra anspråk på den tiden än på oss själva. Facket existerade inte för oss. Konsten var allt. Det var skönhet och poesi vi ville åstadkomma, ingenting annat, inga sommarvillor och charterresor, inget fondsparande och skattefusk, vi föraktade televisionen och höll även filmen för en lägre konstart. Det var bara teatern och dess äkthet i konsten som gällde. Ingenting annat spelade någon roll. Om salongen var fylld och publiken applåderade in oss många gånger om efter föreställningen, så var det ett paradiset mera värt än all tänkbar framtida trygghet. Vi levde för nuet och struntade i morgondagen och politiken. Därför svek oss heller inte publiken och allra minst våra trotjänare inom förvaltningen.

Albert Så du menar att Olof kan ha svikit oss av ren besvikelse över teaterns utveckling?

Lena Det är verkligen inte omöjligt.

Albert Har du frågat honom om detta, Herbert?

Herbert Nej, inte ännu, men det kanske man skulle göra.

Olof (stiger fram ur publiken) Behövs inte. Jag är här och har hört allt.

Ulf Olof, din ärkeförbrytare, att du vågar visa dig bland levande människor!

Olof Hade det varit bättre att jag hängt mig på teatervinden? Hade det kanske varit en mindre skandal för teatern?

Albert Vad gör du här, Olof? Är du inte medveten om att du är ansvarig för hela situationen? Har du kanske kommit för att förvärra den?

Olof Om jag kan.

Vivan Ja, gör det, Olof. Vi behöver lite underhållning här. Det var så tråkigt utan dig.

Olof Tack, Vivan. Jag ska göra mitt bästa. Hur vore det om jag skulle skjuta ner er allihop? *(tar fram en revolver)*

Ernst Gärna det, Olof, men skjut dig själv först, så är du rättvis.

Olof Då kan jag ju inte skjuta er, din dumsnut.

Ernst Det var det som var meningen. Jag trodde du skulle gå på det.

Albert Stick undan pistolen, Olof, och kom med något positivt i stället.

Olof Vad är positivare än döden i det samhälle vi lever i?

Vivan Han är på sitt morbidaste humör.

Ulf Olof, vad menar du egentligen? Är det här en fars? Vi är alla färdiga att strypa dig.

Olof Stryp mig gärna om ni tycker det är roligt.

Bruno Är det sant att du länsat teatern på alla våra tillgångar för att täppa till hålen efter alla dina fiaskoproduktioner för film och TV?

Olof Ja, just så är det, men mitt samvete är rent, för jag kämpade för riktig konst i motvind mot reklam och kommersialism. Var det fel?

Lena Nej, det var inte fel, men det blev fel.

Albert Vad kan du göra för att hjälpa din teater ur den knipa du försatt den i?

Olof Absolut ingenting, då inte ens självmord skulle hjälpa.

Ulf Jo, det skulle hjälpa oss att slippa se dig mera.

Olof Din älskvärdhet, Ulf, går som vanligt inte att överträffa.

Ulf Jag menar det. Skjut dig, så slipper jag mörda dig.

Herbert Sansa er nu, barn, och börja inte slåss som vanliga ligister. Det här är en anständig teater.

Vivan Var.

Ernst Vilken teater var någonsin anständig?

Lena Min var det en gång i tiden.

Ernst Det måste ha varit länge sen.

Albert Det är bra att du trätt fram, Olof, så att du får en möjlighet att försvara ditt handlingssätt. Kan du göra det på något sätt?

Olof Tack för att ni ger mig chansen. (*stiger fram*) Vad gjorde jag för fel? Frågan borde snarare vara: vad gjorde vi för fel? Varför ballade teatern ur? Varför frångick vi det goda receptet som alltid försäkrade oss om framgång och publik? Varför övergav vi det mänskliga för det kommersiella, det politiska, det ideologiska, det fåfänga och egoistiska? Varför övergav vi konsten för våra nyckers skull? Varför frångick vi det precisa hantverksarbetet och de exakta instuderingarna för att anpassa oss efter mode och bekvämlighet och förflackning? Varför slutade vi spela riktig teater? Varför kompromissade vi med tarvligheten?

Ernst Kom till saken nån gång. Du ställer ju bara dumma frågor.

Olof Men kan ni besvara dem?

Albert Du ställer bara retoriska frågor, Olof. Ingen kan svara på retoriska frågor.

Vivan Varför kom du hit egentligen?

Olof Jag hade ingenting annat att göra.

Ulf Kom du frivilligt till din egen avrättning?

Olof Vad skulle jag annars göra?

Albert Olof, säg nu som det är. Du har mer på hjärtat. Vad är det vi inte vet?

Herbert Hur var det egentligen med din bankrutt? Kan du åtgärda den?

Olof Jag erkänner mig skyldig. Ja, jag har förskingrat alla teaterns pengar. Ja, jag är bankrutt. Ja, jag kan inte återbetala ett enda öre under ens någon överskådlig framtid. Jag använde pengarna till att gottgöra alla mina förluster för alla mina felsatsningar på riktig kultur, riktig teater, riktiga föreställningar, riktiga filmer och klassisk konst. Jag är skyldig till att ha offrat allt för konsten. Men vad är en teater till för om inte just för det?

Ulf Försök inte urskulda dig. Det är våra pengar du har stulit. Det är vår teater du försatt i konkurs. Det är vår framtid och våra jobb du har förstört. Du har bara tänkt på dig själv och därför förstört livet för alla dina kamrater. Du har varit osolidarisk!

Olof Är det då mitt fel att konsten ballat ur? Är det då mitt fel att inga klassiska föreställningar längre sätts upp utom med absurd futuristisk scenografi? Är det då mitt fel att Shakespeare och Schiller försluddras ihjäl? Är det då mitt fel att publiken sviker oss just därför? Är det då mitt fel att teatern inte längre kan erbjuda sin publik vad den ber om, nämligen fest och skådespel, förhöjning och idealisering av människan och verkligheten, skönhet och vältalighet, poesi och sublimering av det

mänskliga? Är det då mitt fel att teatern inte längre är teatralisk eller ens dramatisk? Är det mitt fel att teatern blivit till ett nonsensdårhus för politiska fanatiker?

Albert Klandra inte ledningen, Olof. Den gör så gott den kan.

Olof Ja, den tvångsanslöt hela ensemblen till en socialistisk ideologi och sparkade ut alla som föredrog att bara vara skådespelare.

Herbert (till Albert) Vi kommer ingen vart med honom. Sparka ut honom eller sätt honom på dårhus.

Olof Jag har ett bättre förslag.

Lena Jag också. Olof har rätt. Låt honom bestämma. Ge regissörsjobbet åt honom. Låt honom bestämma repertoaren. Låt oss få spela Shakespeare och Ibsen och klassikerna igen.

Bruno Mera Hugo och Rolland och Rostand och Hofmannsthal, Racine och Marivaux!

Ernst Vem är Marivaux? Är han kollega till Malraux, Maurois och Mauriac?

Olof Där har ni er nya sköna teater. Er hjälteroll vet inte ens vem Marivaux var.

Ulf Ni bara spånar. Kom till saken någon gång. Vi måste nå en uppgörelse. Olof gör bara narr av oss.

Olof Vad är en pjäs utan en riktig narr?

Vivan Vart vill du komma, Olof? Säg det innan vi börjar kasta tomater och gurkor på dig.

Olof (sätter sig) Jag trodde jag kunde gottgöra saken. Om jag fått mera tid på mig hade jag kunnat återvinna allt vad jag förlorat. Men min tid har berövats mig. Jag har fått denna chans att spela min sista roll. Låt mig då få göra det så gott jag kan.

Albert Vi väntar fortfarande på din förklaring.

Olof Och ni skall få den. Jag tillhörde den tidlösa teatern, vars föreställning aldrig tar slut. Jag älskade min Shakespeare och mina grekiska tragöder, min Schiller och min Racine. Det var den teatern jag levde för och gav mitt liv åt. Var det fel?

Ulf Börja inte med dina retoriska frågor nu igen.

Olof Men filmen kom och slog ut teatern med sina biografier. Lena vet vad jag menar. TV:n kom och slog ut biograferna med sina såpoperor. Reklamen kom och slog ut TV-kanalernas seriösa utbud med nonsens och kommersialism. Kommersialismen har dränkt hela världen i nonsens och konkurrerat ut kulturen, som är i landsflykt i tabulimbo stämplad som något otidsenligt. I stället råder kommersialismens enväldiga fördumningshjärntvätt med reklam och stereotypi och skrattekörer som huvudsakliga dramaturgiska ingredienser. Till och med TV dränktes och förvandlades till oigenkännlighet av kommersialismens kvalificerade dravel, och mänskligheten är inte ens medveten om hur hjärntvättad av dumhet den är. Allt detta försökte jag motarbeta med att envist förbli vid min ärlighets läst och min trohet till den sanna konsten och det gedigna hantverket men tvingades därför i konkurs. Min grämlse blev total. Ändå gav jag aldrig upp. Jag fortsatte kämpa och satsa och ansåg mig ha fog för att satsa de resurser mitt kassörskap inom teatern gav mig tillgång till i vettiga kvalificerade filmer och föreställningar. Men all kvalitet idag är överkvalificerad då endast det som skrattekörerna kan flabba åt är gångbart. Till och med tragedier är bara tillåtna om de dummaste kan skratta åt dem. När min sista satsning blev ett fiasko på grund av att ingen marknadsförare ville ta i den fick jag cancer, och nu är jag döende. Kära vänner, min tid är ute, så ni slipper mig åtminstone snart. Var glada för det. Sedan kan ni spela teater i fred i era instängda studios för era mekaniserade skrattekörer. Jag levde för det mänskliga inom teaterkonsten, och med mig dör det.

(De andra är tysta en stund.)

Lena Vad betyder väl pengar? Vi kan väl spela teater utan lön för omväxlings skull?

Ulf Du menar, att det är viktigare att vi får spela teater och arbeta än att vi tjänar pengar?

Lena Ja, är det inte det?

Vivan Det ena behöver inte utesluta det andra.

Ernst Men vad är viktigare, Vivan? Pengarna eller arbetet?

Bruno Pengarna eller livet?

Lena Ja, så kan man faktiskt se det.

Albert Dock har vi en organisation och en fackförening att ta hänsyn till. Vi kan inte driva en kommunal teater utan resurser, och Olof här har i sina konstnärliga ambitioner berövat oss alla våra resurser.

Olof Jag erkänner mig skyldig.

Ulf Och det kan du göra emedan du ska dö. Du kommer billigt undan, Olof, medan vi blir kvar och måste fortsätta.

Olof Ja, och ingenting hindrar er från att njuta av det och göra det bästa av saken. Man kan alltid börja om från början. Det skulle jag göra om jag kunde.

Brunoen Hur allvarlig är din cancer?

Olof Jag vägrade acceptera den först. Jag vägrade gå till doktorn. Därför blev den värre. Jag fortsatte röka och dricka, för det stimulerade mig. Ingen av er kan vara helt utan nikotin eller sprit. Stimulantia hör teaterlivet till. Till och med den store Gösta Ekman förföll till totalt kokainberoende. Vi har gett oss in i leken, det är en underbar lek, men priset är våra själar, vi kommer aldrig ifrån den underbara leken, den blir beroendeframkallande, och med detta kommer andra beroenden. Det är bara naturligt och bara att acceptera. Kollapsen för mig började med magen, bukspottkörteln strejkade, och när plågorna blev för outhärdliga fick jag veta att cancer spritt sig till levern. Jag har kanske en vecka kvar på benen.

Lena Olof, vi är verkligen ledsna.

Olof Även Ulf?

Ulf Min vän, som din huvudsakliga åklagare kan jag till slut inte finna dig skyldig till mer än att du faktiskt gjort så gott du har kunnat.

Olof Tack, Ulf. Det tröstar.

Herbert Jag ser ingen annan råd än att vi måste förklara vår teater försatt i konkurs. Det innebär friställning av samtliga, och någon annan får ta över bolaget. Några av oss blir kanske nyanställda.

Bruno Vem har inte komprometterat sig? Vem har inte spelat teater här?
(*En scenarbetare kommer in med mopp och skurhink.*)

Albert Nej men se Sebastian. Kommer du nu?

Sebastian Ja. Det är ju dags att göra rent för kvällens föreställning.

Herbert Kvällens föreställning är inställd, Sebastian.

Sebastian Varför då? På grund av sjukdom?

Albert Nej, det är värre än så.

Sebastian Då finns det ingen anledning att inställa föreställningen. Den är annonserad, och publiken har köpt sina biljetter. Ska ni ge dem pengarna tillbaka?

Albert Vi har inga pengar att ge tillbaka, Sebastian.

Sebastian Alltså har ni inget val än att genomföra föreställningen. (*börjar bona*)

Albert Vad säger ni, mina medarbetare? Är ni villiga att spela utan lön som omväxling?

Vivan Hur länge då?

Albert Tills krisen är över.

Ernst När går den över?

Albert Käre Ernst, allting går alltid över.
Bruno Lite tålmod är inte för mycket begärt under omständigheterna.
Lena Väl talat, Bruno.
Olof Jag har ett förslag.
Albert Låt höra.
Olof Jag lämnar er åt ert öde, om ni lämnar mig åt mitt öde.
Herbert Finns det något alternativ?
Olof Ja, det gör det.
Albert Låt höra.
Olof Jag skjuter mig här och nu mitt på scenen. (*sätter pistolen mot tinningen*)
Ulf Spara den scenen till ett lägligare tillfälle, Olof. Vi kan behöva dig för ännu en föreställning.
Olof Menar du det, Ulf?
Lena Jag tror vi alla är överens om den saken.
Olof Tack, mina vänner. Då drar jag mig tills vidare tillbaka tills ni behöver mig och lämnar er därmed i fred åt ert öde. (*reser sig och börjar avlägsna sig*)
Sebastian Vad har du spelat för roll egentligen, Olof?
Olof Den viktigaste – den bakom kulisserna. (*går*)
Ernst Vad menar ni? Tror ni han bara spelade teater?
Albert Här spelar vi alltid bara teater. Låt oss gå nu och lämna scenen åt scenarbetarna, så att vi kan komma i gång med kvällens föreställning.
Herbert Bra förslag, Albert.
Vivan (reser sig) Äntligen händer det något.
Ernst Kom, Vivan. Vi sparar resten av våra repliker till senare. (*går med Vivan*)
Bruno Tack för din insats, Lena.
Lena Jag var bara sann mot min egen roll i det hela.
Bruno Det är allt vad teatern kräver. (*går med Lena*)
Ulf (till Albert och Herbert) Jag svek er som åklagare. Frikänner ni honom?
Albert (överlägger med Herbert) Naturligtvis. Det enda viktiga är ju att spelet fortsätter.
Herbert Det är bara därför vi är här, för att se till att allting fortsätter att spela någon roll.
Ulf Tack. Då är även jag nöjd med min insats. (*går. Även Albert och Herbert packar ihop sina papper och går*)
Sebastian Vad har de sysslat med här egentligen? Skulle de inte hålla årsmöte? Ja ja, det blev väl bara den gamla vanliga farsen. Sak samma. Huvudsaken är att vi kan få i gång föreställningen. (*sopar. Ridå.*)

Göteborg, Midvinter 2004.

Spelet är tillägnat minnet av den framlidne Dennis Potter.